

Motion till riksdagen

2011/12:So456

av **Lars Hjälmered och Olof Lavesson (M)**

Utökad valfrihet i äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att införa valfrihet inom äldreomsorgen.

Motivering

Sedan den 1 januari 2009 reglerar lagen om valfrihetssystem (LOV) vad som ska gälla för kommuner och landsting som överlåter valet av utförare av stöd-, vård- och omsorgstjänster till en brukare eller patient. LOV är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling (LOU).

När ett valfrihetssystem införs av en kommun eller ett landsting får brukaren eller patienten möjlighet att själv välja vem som ska utföra den efterfrågade servicen. Såväl privata företag som ideella organisationer kan ansöka om att bli godkända leverantörer. För den enskilda personen innebär det ett reellt inflytande eftersom han eller hon själv kan välja leverantör av exempelvis äldreboende eller hemtjänst. I jämförelse med alternativet, upphandling, sker anbudsprocessen utan att slutanvändaren, den enskilda individen, har någon möjlighet till insyn eller påverkan.

Införandet av lagen om valfrihetssystem följdes våren 2009 av ett riksdagsbeslut om vårdval i primärvården. Beslutet innebar i korthet att landstingen är skyldiga att införa valfrihetssystem inom primärvården. I praktiken innebär det att alla personer får rätt att välja mellan olika vårdgivare i primärvården. Vidare får alla vårdgivare som uppfyller de av landstinget uppställda kraven i vårdvalssystemet rätt att etablera sig med offentlig ersättning. Fördelarna är flera. Alla kan själva välja vilken vårdcentral de vill besöka, tillgängligheten ökar och personal inom vården får fler karriärmöjligheter genom möjligheter att starta egen verksamhet.

Det är naturligt att nästa steg blir att göra det obligatoriskt för alla kommuner införa valfrihet inom äldreomsorgen. Äldre som är i behov av stöd måste

Fel! Okänt namn på

idag först få ett beslut om stöd från sin kommun. Därefter är det oftast så att kommunen pekar ut vem som ska leverera tjänsten. Om brukaren eller patienten har önskemål om att exempelvis bo på ett specifikt servicehus uppfylls det om kommunen bedömer att det är nödvändigt. Detta är inte rimligt. Det rimliga är att äldre personer som genom sina liv fattat en lång rad av viktiga beslut om jobb, livskamrat, barn, boende etc. på ålderns höst själva får möjligheten att kunna besluta om den viktiga omsorgen.

Vi anser att ett obligatoriskt valfrihetssystem för äldreomsorg skulle kunna införas i alla kommuner. Ett införande av valfrihetssystem i samtliga kommuner skulle innebära att alla äldre som har fått ett biståndsbeslut själva skulle kunna välja vårdgivare. Vidare skulle alla vårdgivare som uppfyller kommunernas uppställda krav ha rätt att etablera sig med offentlig ersättning, vilket skulle kunna skapa nya arbetstillfällen inom service, vård och omsorg.

Stockholm den 28 september 2011

Lars Hjalmered (M)

Olof Lavesson (M)